

حسابرسی در آینه دیوان محاسبات

تألیف:

روانه کیانی

محمد شاه محمدی

بهار ۱۳۹۹

شناسنامه

سرشناسه : کیانی، پروانه، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور : حسابرسی در آیین دایان محاسبات /
تألیف پروانه کیانی، محمد شاه محمدی
مشخصات ظاهری : وزیری، ۱۴۲ ص.
مشخصات نشر : رشت: ۱۳۹۹.
شابک : 978-622-7051-06-3
وضعیت پیرسویی : فیا
موضوع : حسابرسی
موضوع : Auditing
شناسه افزوده : شاه محمدی، محمد، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره : KM۱۳۶
رده بندی دیویی : ۶۷/۸۱۵۰۴۵
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۱۹۱۰۴

نام کتاب : حسابرسی در آیین محاسبات
مؤلفین : پروانه کیانی، محمد شاه محمدی
تاریخ انتشار : بهار ۱۳۹۹
نوبت چاپ : اول
قیمت : ۴۰۰۰۰۰ ریال
شمارگان : ۱۰۰۰
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۵۱-۰۶-۳

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مرکز نشر و پخش: رشت، کمربندی شهید بهشتی، خیابان شهید نظری، کوچه دهم، پلاک ۳۰۵/۱

تلفکس: ۳۳۴۲۴۲۶۱ همراه: ۰۹۱۱۷۶۰۵۶۲۷

Email: Shahmohammadi@majournal.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	شناسنامه
۹	پیشگفتار
۱۱	فصل اول
۱۱	حسابرسی
۱۱	مقدمه فصل اول
۱۲	ضرورت استفاده از خدمات حسابرسی
۱۳	سیر تاریخی حسابرسی
۱۳	حرفه حسابرسی در بریتانیا
۱۵	حرفه حسابرسی در ایالات متحده آمریکا
۱۸	پیدایش حسابرسی و تحولات آن در ایران
۲۲	حسابرسی داخلی
۲۷	اصول حسابرسی
۲۷	اصول عمومی
۲۷	اصول اخلاقی و استقلال
۲۹	اصول مرتبط با فرآیند حسابرسی
۲۹	برنامه ریزی برای حسابرسی
۳۱	انجام حسابرسی
۳۲	گزارشگری و پیگیری
۳۳	حق الزحمه حسابرسی
۳۴	عوامل تعیین کننده حق الزحمه حسابرسی
۳۷	حق الزحمه حسابرسی و ساختار مالکیت
۳۸	حق الزحمه حسابرسی و ساختار مالکیت پراکنده
۴۰	حق الزحمه حسابرسی و ساختار مالکیت متمرکز
۴۱	انواع حسابرسی
۴۱	حسابرسی صورت های مالی

۴۲	حسابرسی رعایتی
۴۲	حسابرسی قانونی
۴۳	حسابرسی عملیاتی
۴۳	استفاده و کاربرد استانداردهای حسابرسی
۴۴	هدف کلی و قابلیت کاربرد استانداردهای حسابرسی
۴۵	مسئولیت حسابرسان در قبال تقلب
۴۸	وظایف حسابرسان در انگلستان در تشخیص و گزارش تقلب شرکت
۵۳	وظایف حسابرسان در انگلستان در مقایسه با آمریکا، کانادا و استرالیا
۵۴	دلایل اختلاف بین کشورها
۵۸	انتظارات جامعه
۵۹	یک تضاد ذاتی
۶۰	خلاصه‌ای از وضعیت امور جهان
۶۱	نگاهی به وضعیت ایران
۶۵	سیر تکاملی حسابرسی در جهان و ایران
۶۷	مراحل برنامه ریزی در حسابرسی
۶۸	مسئولیت مدیران و حسابرسان مستقل
۶۸	مراحل اجرای آزمون‌های کنترل
۶۹	موارد نقض کننده استقلال حسابداران حرفه‌ای
۶۹	استانداردهای حسابرسی ایران
۷۰	تقسیم بندی احکام بین رفتار حرفه‌ای
۷۱	فصل دوم
۷۱	دیوان محاسبات
۷۱	مقدمه فصل دوم
۷۲	تاریخچه
۷۲	اندیشه کنترل مالی در دولت‌ها
۷۴	سیر تاریخی حسابرسی دولتی در ایران
۷۴	اهداف دیوان
۷۵	جایگاه دیوان محاسبات در برخی قوانین و مقررات موضوعه کشور

۷۸	نحوه رسیدگی و وظایف و اختیارات دیوان
۸۳	شعار محوری دیوان محاسبات کشور
۸۵	سند راهبردی دیوان محاسبات کشور
۸۶	ارزش‌های محوری دیوان محاسبات کشور
۸۷	چشم‌انداز دیوان محاسبات کشور در افق ۱۴۰۰
۸۷	اهداف بلندمدت دیوان محاسبات کشور
۸۸	مأموریت‌ها و صلاحیت‌های قانونی دیوان محاسبات کشور
۹۰	ساختار، تشکیلات و ترکیب نیروی انسانی دیوان محاسبات کشور
۱۰۹	فرآیند رسیدگی در دیوان محاسبات کشور
۱۱۰	اهم فعالیت‌ها و اقدامات انجام‌شده در دیوان محاسبات کشور
۱۱۰	الف- تهیه گزارش تفریغ بودجه
۱۱۱	ب- اتخاذ سیاست پیشگیرانه در دیوان محاسبات کشور
۱۱۳	ج- تغییر فرآیند نظارت (پرورش سنا)
۱۱۴	د- ارزیابی فرآیندهای عملیات در دستگاه‌ها؛ اجرایی (کنترل داخلی)
۱۱۵	ه- تهیه گزارش‌های اجرای بودجه در مدوع زمانی - هر و هشت ماه
۱۱۵	و- تهیه گزارش‌های موضوعی در سطوح ملی، خاص
۱۱۶	ز- تشکیل کمیته‌های تخصصی در حوزه‌های دارای اهمیت
۱۱۷	ح- آسیب‌شناسی و بازنگری قوانین و مقررات مالی
۱۱۷	ط- برخورد قاطع و به‌موقع با متخلفین و کاهش ابطاله رسیدگی
۱۱۷	ی- ورود به حوزه حسابرسی و رسیدگی عملکرد مالی شهرداری‌ها
۱۱۷	ک- تعامل مثبت و مطلوب با مجلس شورای اسلامی
۱۱۸	ل- همکاری با هیئت‌های تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی
۱۱۸	م- تعامل با دستگاه‌های نظارتی و دستگاه‌های اجرایی و قضایی
۱۱۸	ن- تصمیم‌گیری‌های کلان دیوان محاسبات کشور مبتنی بر خرد جمعی
۱۱۹	س- ارزیابی کیفیت اقدامات دستگاه‌های اجرایی (حسابرسی عملکرد)
۱۲۰	ع- شناسایی گلوگاه‌های منجر به فساد جهت جلوگیری از تخلفات
۱۲۰	ف- ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی

۱۲۰	ض- توسعه شفافیت و پاسخگویی مسئولان دولتی
۱۲۰	ق- بهبود زندگی مردم
۱۲۱	ر- فعالیت‌های فرهنگی
۱۲۱	ش- توسعه تعاملات و همکاری‌های بین‌المللی
۱۲۲	فصل سوم
۱۲۲	حسابرسی در دیوان محاسبات
۱۲۲	تفریع بودجه
۱۲۳	اهداف تهیه تفهیم بودجه
۱۲۴	استقلال دیوان محاسبات کشور
۱۲۴	ماهیت استقلال حسابرسی
۱۲۶	ابعاد گوناگون استقلال حسابرسی
۱۲۷	صلاحیت حسابرسی و رسیدگی
۱۲۷	مسائل و مشکلات درون‌سازمانی دیوان محاسبات
۱۳۲	مشکلات و مسائل تهیه و تنظیم تفریع بودجه
۱۳۳	مشکلات دستگاه‌ها و قوانین در اجرای حسابرسی و دیوان محاسبات
۱۳۵	نحوه حسابرسی و ارزیابی عملکرد توسط مؤسسات عالی حسابرسی
۱۳۷	حوزه گزارشگری مؤسسات عالی حسابرسی (دیوان محاسبات)
۱۳۹	منابع و مآخذ

پیشگفتار

دیوان محاسبات کشور، سازمانی دولتی (دادگاه مالی-اداری) است که در امور مالی و اداری مستقل است؛ یکی از نهادهای وابسته به مجلس شورای اسلامی است که وظیفه نظارت بر همه فرآیندهای مالی کشور را بر عهده دارد و به عنوان بازوی نظارتی مجلس عمل می‌کند.

مطابق اصل ۵۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دیوان محاسبات به تمامی حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به‌نحوی از بودجه‌ی کل کشور استفاده می‌کنند، به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد، رسیدگی با حسابرسی می‌کند که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد... به عبارت ساده‌تر، در بودجه برای هر دستگاه دولتی و بعضاً غیردولتی، میزان پول مصرفی و موارد استفاده از آن ذکر می‌شود. پس از آن، دیوان محاسبات بر نحوه‌ی استفاده از این مبالغ نظارت می‌کند و اطمینان می‌دهد که دستگاه‌ها از مبالغ مصوب تجاوز نکرده و این مبالغ را در محل موردنظر صرف کرده‌اند. با این اوصاف حقوقی، این دیوان در اصل سازمانی دولتی و ناظر بر همه‌ی فرآیندهای مالی کشور است که به هزینه‌ها و مصارف وجوه از بودجه‌ی مصوب برابر قانون رسیدگی می‌کند و گزارش خود را به مجلس تسلیم می‌کند.

دیوان محاسبات کشور در چارچوب قوانین و مقررات باید به تمام حساب‌ها و مستندات مرتبط با مدیریت مالی دستگاه‌های مورد رسیدگی دسترسی داشته باشد و از اختیار قانونی درخواست هرگونه اطلاعات لازم به‌صورت کتبی یا شفاهی برخوردار باشد. حسابرسی و رسیدگی دستگاه‌های اجرایی به تشخیص دیوان محاسبات کشور در دیوان محاسبات کشور یا محل خود آن دستگاه‌ها انجام می‌گیرد. زمان ارائه اسناد و مدارک و همچنین گزارش‌های عملیاتی، صورتحساب‌ها و صورت‌های مالی بر اساس قوانین و مقررات موجود مشخص می‌گردد و

دستگاه‌های اجرایی حساب‌های خود را برای رسیدگی به دیوان محاسبات کشور ارائه می‌نمایند.

ماحصل انواع حسابرسی‌های بخش عمومی توسط دیوان محاسبات (مؤسسات عالی حسابرسی) در گزارش حسابرسی نمود پیدا می‌کند، بنابراین به تعداد انواع حسابرسی بخش عمومی می‌تواند گزارش حسابرسی بخش عمومی وجود داشته باشد.

امید است انتشار این کتاب گامی هرچند کوچک در جهت رشد و ارتقای دانش خوانندگان محترم بر بسته باشد. خواهشمند است پیشنهادها و نظرات خود را به آدرس ایمیل Shahmohammadi@majournal.ir ارسال نمایند تا در چاپ‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

پروانه کیانی

محمد شاه محمدی

بهار ۱۳۹۹